

PROSTATA SPECIFIČNI ANTIGEN U ODNOSU NA KOMBINACIJU PROSTATA SPECIFIČNOG ANTIGENA I ALKALNE FOSFATAZE U PREDIKCIJI SCINTIGRAFSKI DETEKTOVANIH METASTAZA KARCINOMA PROSTATE

Miloš Stević^{1,2}, Marina Vlajković^{1,2}, Marko Kojić¹, Filip Veličković¹, Nina Topić¹,
Dragoslav Bašić^{2,3}

¹Klinički centar Niš, Centar za nuklearnu medicinu, Niš, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

³Klinički centar Niš, Klinika za urologiju, Niš, Srbija

Kontakt: Miloš Stević
Prešernova 8/68, 18000 Niš, Srbija
E-mail: mlsstvc@gmail.com

Karcinom prostate (CP) na drugom je mestu po broju obolelih i po mortalitetu u populaciji muškaraca starosti preko 50 godina i ima veliki afinitet prema metastaziranju u koštani sistem. Cilj ovog rada bilo je utvrđivanje prediktivne vrednosti prostata specifičnog antigena (PSA) u odnosu na kombinaciju PSA i alkalne fosfataze (ALP) u predikciji postojanja scintigrafski detektabilnih metastaza CP. U studiju je bilo uključeno 620 bolesnika sa patohistološki dokazanim CP, koji su na scintigrafiju upućivani zbog povišenih vrednosti PSA, ALP ili zbog kliničkih znakova, koji bi mogli da ukazuju na postojanje koštanih metastaza CP. Scintigrafija skeleta (BS) rađena je po ustaljenom protokolu Evropske asocijacije nuklearne medicine (EANM). Statistička obrada podataka podrazumevala je procenu specifičnosti, senzitivnosti, pozitivne i negativne prediktivne vrednosti i ukupne tačnosti PSA i kombinacije PSA i ALP u predikciji postojanja scintigrafski detektabilnih koštanih metastaza CP. U pogledu predikcije postojanja koštanih metastaza na BS, PSA je pokazao senzitivnost u iznosu od 91,88%; specifičnost u iznosu od 37,5%; pozitivnu prediktivnu vrednost u iznosu od 53,32%; negativnu prediktivnu vrednost u iznosu od 85,62% i ukupnu tačnost u iznosu od 61,22% (95% CI). Kombinacija PSA i ALP pokazala je senzitivnost od 99,20%, specifičnost od 96,88%, pozitivnu prediktivnu vrednost od 98,41%, negativnu prediktivnu vrednost od 98,41% i ukupnu tačnost od 98,41% (95% CI). Kombinacija PSA i ALP pokazala je signifikantno veću senzitivnost, specifičnost, pozitivnu i negativnu prediktivnu vrednost, odnosno ukupnu tačnost u odnosu na PSA, kao samostalni biološki marker. Prilikom indikovanja BS, kod bolesnika sa CP treba uzeti u obzir vrednosti PSA, ALP i kliničke znake u cilju rane detekcije koštanih metastaza i izbegavanja nepotrebnog upućivanje na scintigrafiju bolesnika, kod kojih ne postoji visoka sumnja na postojanje koštanih metastaza.

Acta Medica Medianae 2020;59(3):73-83.

Ključne reči: prostata specifični antigen, alkalna fosfataza, scintigrafija skeleta